

2005. július 7., csütörtök

20. ajánlást tesz továbbá arra, hogy az Európai Unió megfontolhatja pénzügyi támogatás nyújtását az egyezményben nem részes államok számára humanitárius szükséghelyzetekben; megerősíti, hogy ennek a támogatásnak a fogadó országnak a csatlakozásra irányuló bizonyított politikai akaratától kell függenie;
21. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy a joghatóságuk vagy ellenőrzésük alá tartozó megfelelő jogalkotási pénzügyi intézményeken keresztül rendeljen el tilalmat arra nézve, hogy közvetlenül vagy közvetve gyalogsági aknák gyártásában, raktározásában vagy transzferekben, illetve ilyen kapcsolódó ellentmondásos fegyverrendszerekben részt vevő cégekbe ruházzon be, mint például a repeszlovédékek;
22. felhívja az Európai Uniót és tagállamait, hogy biztosítsa a gyalogsági aknákkal kapcsolatos tevékenységet folytató cégekbe történő beruházás tilalmát elrendelő jogszabályok betartását azáltal, hogy hatékony ellenőrzési és büntetési mechanizmusokat hoz létre; úgy véli, hogy ez feltételezi a pénzügyi intézmények azon kötelezettségét, hogy teljes átláthatóságot biztosítsanak azokról a cégekről, amelyekbe beruháznak;
23. utasítja Elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak, az ENSZ főtitkárának, az EBESZ főtitkárának, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának, a Nemzetközi Kampánynak a Taposóaknák Betiltásáért, az AKCS–EU közös parlamenti közgyűlésnek, az Amerikai Egyesült Államok, az Orosz Föderáció és a Kínai Népköztársaság kormányának és parlamentjének, az egy aknamentes világról szóló első felülvizsgálati konferenciájának nairobi csúcstalálkozója elnökének, az Afrikai Uniónak és a Pánafrikai Parlamentnek.

P6_TA(2005)0299

Az EK hitelezési tevékenységének hatása a fejlődő országokban

Az Európai Parlament állásfoglalása az Európai Közösség hitelezési tevékenységének hatásáról a fejlődő országokban (2004/2213(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett, az Európai Közösségeknek a 2003. évi kölcsönfelvételi és hitelezési tevékenységéről szóló jelentésére (SEC(2004)1073), valamint a Bizottság csatolt munkadokumentumára (SEC(2004)1074),
- tekintettel az EK fejlesztéspolitikájával és harmadik országok segítségével kapcsolatos 2004. évi jelentésére (COM(2004)0536) és a csatolt bizottsági munkadokumentumra (SEC(2004)1027),
- tekintettel a nemzetközösség titkársága által készített „Az Európai Befektetési Bank és az AKCS-országok: Hatékony partnerség?” című tanulmányára,
- tekintettel az Európai Beruházási Bank (EBB) a beruházáskönnyítő (IF) projektek fejlesztési hatásvizsgálatának keretrendszeréről szóló dokumentumára,
- tekintettel az Európai Beruházási Bank külső hitelezési megbízásának felülvizsgálatával kapcsolatos folyamatban lévő tárgyalásokra,
- tekintettel a Fejlesztési Bizottsága által megrendelt külső tanulmányra: „Az Európai Befektetési Bank (EBB) a Cotonou- és ALA-keretrendszeren belüli hiteltevékenységének fejlesztési hatásai” ⁽¹⁾,
- tekintettel 2000. január 20-i, az emberi jogoknak a csádi és kameruni kőolaj- és olajvezeték-projektrel kapcsolatban történt megsértésére vonatkozó állásfoglalására ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Projekt No. EP/ExPol/B/2004/09/06.

⁽²⁾ HL C 304., 2000.10.24., 211. o.

2005. július 7., csütörtök

- tekintettel 2002. február 5-i, az Európai Beruházási Bank 2000. évi éves jelentésére vonatkozó állásfoglalására, ⁽¹⁾
 - tekintettel 2002. november 21-i, az Európai Beruházási Bank 2001. évi éves jelentésére vonatkozó állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel 2004. április 22-i, az Európai Beruházási Bank 2002. évi tevékenységére vonatkozó állásfoglalására, ⁽³⁾
 - tekintettel a Fejlesztési Bizottság előtt 2005. január 18-án zajló meghallgatás eredményeire,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére (A6-0183/2005),
- A. mivel az EBB a maga 40 milliárd eurónyi hitelvolumenével a világ legnagyobb közhitelezője;
- B. mivel az EBB több mint száz fejlődő országban, a Földközi-tenger térségében, az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) országokban, Latin-Amerikában és Ázsiában (ALA) is tevékenykedik, valamint az Európai Unió (EU) fontos fejlesztési programjainak megvalósításán dolgozik a Földközi-tenger térségében és az AKCS-országokban, azonban a fejlődő országoknak nyújtott hitelek módozatairól nem rendelkezik modern, politikai megbízással;
- C. annak tudatában, hogy az EBB az utóbbi években nagy erőfeszítéseket tett arra, hogy megfeleljen a Parlament konstruktív kezdeményezéseinek,
- D. mivel az EBB jelenleg felülvizsgálja az információhoz való hozzáféréssel kapcsolatos politikáját, melynek eleget kell tennie a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jogról szóló Aarhusi Egyezménynek az EU-intézményekre való alkalmazásából következő kívánalmainak;
- E. mivel az EBB független bankként jár el, kötelezettségekkel bír azonban résztulajdonosai, a 25 tagállam irányában;
- F. mivel az EBB az Európai Unió kívüli hitelek nyújtásánál üdvözlendő módon konkretizálja új fejlesztési hatásvizsgálata keretrendszerében a környezetvédelmi nyilatkozatában kifejtett, a „pénzügyi intézeteknek a környezetről és a fenntartható fejlődésről szóló UNEP beadványára” és az „Equator elvekre” vonatkozó támogatását, legalábbis a Cotonou-i beruházáskönnyítő keretbe tartozó projektek esetében;
- G. tudatában van a sok fejlődő országban fellépő jelentős kockázati tényezőknek, melyekkel az EBB iránításának meg kell küzdenie;
- H. tudatában van az EU-nak és a világ államainak a fejlesztési politikában végre áttörést eredményező millenniumi fejlesztési célok elérésére tett erőfeszítéseinek;
1. köszöni az EBB kivételes párbeszéd- és információszolgáltatási készségét;
 2. üdvözlí, hogy az EBB támogatja az Európai Uniónak a Cotonou-i megállapodás és a nyolc millenniumi fejlesztési cél keretében megfogalmazott fejlesztéspolitikai céljait, és a hitelnyújtással kapcsolatos döntéseknél alapul veszi, hogy a támogatott projektek mennyiben tartják szem előtt a millenniumi fejlesztési célok elérését új, a beruházáskönnyítő keretbe tartozó projektjeik fejlesztési hatásvizsgálatával; követeli azonban ezeknek a kritériumoknak az EBB által a fejlődő országokban támogatott összes projektre történő kiterjesztését;
 3. felszólítja az EBB-t, hogy a projektek eredményeinek értékelésénél alkalmazza a Bizottságnak a millenniumi fejlesztési célokkal kapcsolatban meghatározott alapvető mutatóit is, és integrálja azokat fejlesztési hatásvizsgálatának keretrendszerébe; javasolja az EBB-nek egy, csak az igazgatótanácsnak felelősséggel tartozó, független értékelő egység létrehozását, hogy ezáltal eleget tegyen a multilaterális fejlesztési bankok által megszabott normáknak;

⁽¹⁾ HL C. 284. E, 2002.11.21., 111. o.

⁽²⁾ HL C 25. E, 2004.1.29., 390. o.

⁽³⁾ HL C 104. E, 2004.4.30., 1019. o.

2005. július 7., csütörtök

4. felszólítja a Bizottságot, hogy a fejlesztéspolitikai intézkedések jobb koordinálására és harmonizálására irányuló barcelonai kötelezettségvállalásokkal összhangban jobban integrálja az EBB-t és annak projekttervezését a Bizottság és a tagállamok tervezésébe;
5. helyesli, hogy az EBB 2004 májusában aláírta az egyetértési megállapodást a Bizottsággal és a Világbankkal, és felszólítja az EBB-t, hogy hangolja össze jobban célkitűzéseit, kritériumait és metodikáját az Európai Fejlesztési Pénzügyi Intézetekkel (EDFI) és fokozza az együttműködést az Interact-hálózatban, az EBB finanszírozási tevékenysége a Bizottság és a tagállamok intézkedéseivel szembeni kiegészítő jellegének biztosítása érdekében;
6. helyesli, hogy az EBB és tíz EDFI-partner megalapította a European Financing Partners S. A.-t, és felszólítja az EBB-t, hogy kezdeményezzen további közösségi finanszírozású projekteket más fejlesztésfinanszírozási intézetekkel, és különösen ellenőrizze a „first-loss tranche” átvételéből következő kockázatmegosztás modelljeit;
7. ajánlja a Bizottságnak, és az EBB-nek, hogy az Európai Unió jövőbeni pénzügyi tervének előkészítése, valamint az EBB külső megbízatása következő generációjának keretében javasoljon a Tanács és a Parlament számára új integrált megközelítési módot és szerkezetet az EU külső támogatásának tervezése és végrehajtása érdekében; ez a javaslat a Bizottság, az EBB és a kétoldalú fejlesztési ügynökségek munkaerő- és pénzügyi forrásai közötti lehetséges együttműködés optimális kihasználását tenné lehetővé, valamint az EU külső támogatása általános hatékonyságának, következetességének, átláthatóságának és láthatóságának megerősítését tűzné ki célul, különösen a millenniumi fejlesztési célok elérése érdekében;
8. helyesli, hogy az EBB már a projektmonitoring nyomon követésekor figyelembe veszi a nem kormányzati szervezetek és a közvélemény álláspontját, felszólítja azonban, hogy már a hitelek engedélyezésének előzetes értékelési szakaszában folytasson konzultációt a helyi részvétel és elfogadás fokozása érdekében, és dokumentálja az eredményeket a Bizottság és a tagállamok számára;
9. helyesli az „Environmental Impact Assessment” (környezeti hatásvizsgálat) és az „Environmental Impact Statement” (környezeti hatásokra vonatkozó nyilatkozat) az EBB projektciklusába történő integrációját, sürögősen javasolja azonban, hogy az engedélyezési elemzéssel kapcsolatos dokumentumok katalógusába kerüljenek felvételre a befektetések társadalmi és foglalkoztatáspolitikai következményeit figyelembe vevő millenniumi fejlesztési célokban meghatározott mutatók;
10. felszólítja a tagállamokat mint a bank tulajdonosait, hogy lássák el a bankot egy az ALA-körzetre vonatkozó, millenniumi fejlesztési célok eléréséhez szükséges fejlesztéspolitikai mandátummal, a külgazdasági segítségnyújtás eddigi elsőbbségétől való eltávolodás érdekében;
11. felszólítja a Tanácsot, hogy növelje az EBB-nek az ALA-régióbeli tevékenységének mértékét, az EBB-től azt várja, hogy a régióban való tevékenykedésekor elsőbbségben részesíti a gazdaságilag gyengébb országokat;
12. javasolja az EBB-nek, hogy a „Funding of Reconstruction and Restoration Projects following Natural Disasters” című stratégiai dokumentumát bővítse ki az Unión kívüli és a csatlakozó országok régióira, valamint azt javasolja a Tanácsnak és a Bizottságnak, hogy dolgozzanak ki az EBB részére egy elsősegélynyújtó mandátumot, mely lehetővé teszi számára, hogy például az ALA-régióban a jelenlegi külgazdasági segítségnyújtás által meghatározott feltételektől függetlenül hatékony és a régiót előmozdító újjáépítési támogatást nyújtson;
13. felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy bocsássa rendelkezésre az ahhoz szükséges eszközöket, hogy az EBB által a szökőár utáni újjáépítés támogatására rendelkezésre bocsátott hiteleszközök, a Nemzetközi Fejlesztési Ügynökség (IDA) kritériumai szerint szétosztásra kerüljenek;
14. felszólítja a Bizottságot, hogy az EBB-vel együtt kezdjen tárgyalásokat a Nemzetközi Valutaalappal annak érdekében, hogy lehetővé váljon a fejlődő országok közszférájában az általános érdekű szolgáltatásokkal kapcsolatos projektek finanszírozása, azért hogy javuljanak a köz általános érdekű szolgáltatásai, valamint létrejöjjenek ezáltal a magánszférán belüli beruházások alapjai;
15. felszólítja az EBB-t, hogy fokozottan alkalmazza a kamattámogatásnak a Cotonou-i megállapodásban rögzített eszközét, hogy lehetővé tegye a beruházásokat az eladósodott fejlődő országok számára a köz általános érdekű szolgáltatásainak területén;

2005. július 7., csütörtök

16. felszólítja az EBB-t, hogy aktualizálja a fejlődő országokkal szembeni hitelpolitikájának ágazati céljait, különösen az energia, az erdőgazdálkodás, a közlekedés, a víz és a hulladékgazdálkodás területén, és vegye figyelembe a magánbefektetők visszavonulásának okairól készült elemzését;
17. javasolja egy, a tudásátadást és a műszaki támogatást célzó EBB költségvetési tétel létrehozását;
18. elvárja az EBB-től, hogy első projektjeinek pozitív tapasztalatai alapján egyértelműen fokozza a mikrohitelvezést, s ezen belül is kiemelten támogassa a nők egzisztenciateremtését; felszólítja az EBB-t, hogy eközben tartsa magát a szegényeket segítő tanácsadó csoportnak (Consultative Group to Assist the Poor) a Bizottság együttműködésével kidolgozott ajánlásaihoz;
19. követeli, hogy az EBB fokozott mértékben adjon hiteleket helyi valutában és vizsgálja meg a helyi valuták EBB-kötelezettségek általi támogatásának lehetőségét;
20. felszólítja a Bizottságot, hogy még 2005-ben vizsgálja meg egy tanulmány keretében, hogy az EBB, eurókötvények kibocsátása révén – az amerikai államkötvényekhez hasonlóan – jelentős mértékű, fejlesztéspolitikai céljainak fokozott megvalósítására fordítható eszközöket nyerhet-e;
21. kéri az EBB-t, hogy rövid időn belül készíttessen egy megvalósíthatósági tanulmányt azzal kapcsolatban, hogy a japán kormány által javasolt Ázsiai Fejlesztési Alap létrehozásához hasonlóan létrehozhatóak-e euróalapú kezdeti finanszírozású és EBB résztulajdonú afrikai, ázsiai és latin-amerikai regionális alapok;
22. elvárja, hogy az EBB továbbfejlessze a magánszektorban nyújtott hitelek alapelveit, melyeknek az emberi jogok tiszteletben tartásán, a létező nemzetközi normáknak megfelelő környezeti és társadalmi normák betartásán, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet munkahelyi normáinak és adott esetben Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet a multinacionális vállalatokra vonatkozó iránymutatásainak betartásán kell alapulniuk, elvárja továbbá, hogy az EBB ellenőrizze ezen alapelvek betartását;
23. felszólítja az EBB-t, hogy „beruházáskönnnyítő projektjeinek fejlesztési hatásvizsgálati keretrendszerét” hangolja össze a fejlesztési vizsgálatok nemzetközi normáival, valamint segítse elő a Parlament és a nemzetközi civil társadalom állásfoglalásainak bevonását ebbe a felülvizsgálati folyamatba;
24. külön felszólítja az EBB-t, hogy ne támogasson olyan projekteket, amelyek természetes élőhelyek tönkretételéhez vezetnek, hozzájárulnak természeti erőforrások illegális kizsákmányolásához, az EU-ban tiltott, vagy betiltásra váró anyagokat tartalmaznak, duzzasztógáták építését finanszírozzák, nem felelnek meg a Gátak Világbizottsága (WCD) kritériumainak; felhívja az EBB-t, hogy kövesse a Világbank „Extractive Industry Reviews”-ának (2004. január) ajánlásait;
25. felszólítja az EBB-t, hogy biztosítsa, hogy az ázsiai és latin-amerikai (ALA) és az AKCS-régiókba irányuló kölcsönökhöz kapcsolódjanak a kölcsönök környezeti fenntarthatóságának javítását célzó intézkedések, többek között:
 - az EBB mind a négy „környezet” kategóriájába tartozó projektek, különösen a természeti környezet védelmét célzó projektek finanszírozása,
 - minden vízenergia-projektnek a korai projektciklusban történő vizsgálata, a Gátak Világbizottsága (WCD) iránymutatásai alapján,
 - a millenniumi fejlesztési célokkal összhangban a vízágazatba irányuló kölcsönök növelése az AKCS-országok esetében a jelenlegi 3%-ról, az ALA-országok esetében a jelenlegi 8%-ról legkevesebb a helyi kölcsönportfólió 20%-ára, különösen a helyi vállalkozások fenntartható mikroprojektjeire adott kölcsönök révén,
 - az AKCS- és ALA-országok megújuló energiaprojektjeire irányuló kölcsönök növelése, ami összhangban van az EBB globális kötelezettségvállalásával, mely szerint 2006-ig a teljes energiaportfólió 15%-át kell kitennie a megújuló energiákra irányuló kölcsönöknek, 2010-ig pedig 50%-át;

2005. július 7., csütörtök

26. felszólítja a Bizottságot, hogy támogassa az EBB ALA- és AKCS-országokba, környezeti projektekre irányuló megnövekedett hiteltevékenységét a MEDA keretében sikerrel alkalmazott 3%-os kamattámogatás biztosítása révén, valamint az új megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos projektek esetében az 5%-os kamattámogatás biztosítása révén;
27. kéri, hogy az EBB tegyen hatékony lépéseket a korrupció és a pénzmosás ellen, és egy átfogó korrupcióellenes politika keretében vállaljon kötelezettséget arra, hogy csak olyan szerződéseket támogasson, amelyek nyitott és átlátható tárgyalások eredményei, valamint kötelezi a fejlődő országok EBB-ügyfeleit annak bizonyítására, hogy megfelelő belső revíziós rendszerekkel rendelkeznek a megvesztegetés és a korrupció leleplezésére, kéri továbbá, hogy az EBB minden korrupciós gyanút vizsgáljon ki és továbbítsa az illetékes igazságügyi hatóságokhoz és alkalmazzon megfelelő szankciókat a gyanúsítottakkal szemben;
28. felszólítja az EBB-t, hogy általános főfelügyelőségét fejlessze olyan független panaszmechanizmussá, amelyhez az összes projekt engedélyezésének feltételeivel kapcsolatban és az európai ombudsman kikerülésével lehet fordulni és így nemcsak az Európai Unió polgárai számára hozzáférhető, hanem az EBB által támogatott projektekben érintett fejlődő országok lakosai számára is;
29. felszólítja az EBB-t, hogy a fejlődő országoknak juttatott hitelek esetében alkalmazzon kevésbé konzervatív kockázatkezelést, melyet azzal tudna biztosítani, hogy a tagállamok által rendelkezésre bocsátott fejlesztési pénzekből finanszírozott projektekből befolyó nyereség egy kockázati alapba folyna be, lehetővé téve több, nagyon magas kockázatú projekt finanszírozását; felszólítja az EBB-t, hogy a magas kockázatú közösségre finanszírozandó projekteknél alkalmazza a hátrásorolt „tranche” eszközt;
30. felszólítja az EBB-t, hogy a támogatott projektek átláthatóságának tekintetében igazodjon a Nemzetközi Pénzügyi Társasághoz (IFC);
31. felszólítja az EBB-t, hogy a kis- és középvállalkozások lehető legjobb támogatásának érdekében építsen ki helyben irodát, és ezért a számára a beruházáskönyvités irányítása érdekében rendelkezésre bocsátott forrásokat a jövőben teljesen merítse ki, valamint pótlólag fontolja meg, hogy ezen ügyfélkör részére a hitelközvetítést elszámolóházként működő, külső szakértelemmel alakult intézményeken keresztül szervezi, hogy a hitel igénybevevője jobban profitálhasson a bank kedvező feltételeiből egy, a kockázati tőke területén tevékenykedő tulajdonképpeni befektetési bankként, s hogy egyidejűleg kialakuljon egy, a helyi magánbank-szektor támogatását célzó külön hitelkeret;
32. javasolja Fejlesztési Bizottsága és az EBB közötti folyamatos párbeszéd megindítását;
33. felszólítja a Bizottságot, hogy évente tegyen jelentést a Parlamentnek és a Tanácsnak, hogy milyen eredményeket érnek el a millenniumi fejlesztési célok tekintetében az EBB-vel való koordináció keretében végrehajtott programok során;
34. felszólítja a Bizottságot, hogy 2005 szeptemberéig nyújtson be hozzá időközi jelentést az EBB külső hitelezési megbízatása felülvizsgálatának állásáról;
35. felszólítja a Bizottságot, hogy 2005 vége előtt készítsen tanulmányt az EBB fejlesztési megbízatása és hiteltevékenysége megerősítésének pénzügyi, politikai és jogi lehetőségeiről egy külön hitelkönnyítésnek az EBB-csoporton belüli külön egységként történő létrehozása révén, megfelelően figyelembe véve az EBB-csoport AAA hitelminősítése fenntartásának szükségességét;
36. felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy támogassák a Parlament EBB-hez intézett kéréseit;
37. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európai Beruházási Banknak, az AKCS-EU tanácsának, az Egyesült Nemzeteknek és a Világbanknak.